

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/135/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114225422
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114225422.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Zlaty Simkovej v právnej veci žalobkyne B. Y., X.. XX.XX.XXXX, L. XXX XX Y. Š. XX, občianka SR, právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému CETELEM SLOVENSKO a.s., so sídlom Panenská 7, 812 36 Bratislava, IČO: 35 787 783, právne zastúpenému advokátskou kanceláriou Nagyová Tenkáč, s.r.o., so sídlom Ružinovská 42, 821 01 Bratislava, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20C/324/2014-44 zo dňa 12.01.2015 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu 1.stupňa.

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyňi trovy odvolacieho konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 86,98 Eur na účet jej právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, advokáta do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 01.12.2008 zo zmluvy o úvere č. 42648887799003 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná.

II. Žalovanému uložil povinnosť je nahradiť žalobkyňi trovy konania vo výške 337,40 Eur (trovy právneho zastúpenia) na účet právneho zástupcu žalobkyňi JUDr. Igora Šafranka, advokáta, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1 a 5, § 54 ods. 1, 2, § 551 ods. 1, 2, 3 a § 39 Občianskeho zákonníka, ust. § 4 ods. 1, 2, 3 zákona č. 258/2001 Z.z., ust. § 5a zákona č. 250/2007 Z.z. a ust. § 497 Obchodného zákonníka.

Súd prvého stupňa konštatoval, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh žalobcu je dôvodný. Vzťah založený Zmluvou o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXX XXX XXX XXXX medzi žalobkyňou a žalovaným, je vzťahom spotrebiteľským. Žalobkyňa bola od uzavretia zmluvy v postavení spotrebiteľa a žalovaný v postavení dodávateľa. Zmluva o úvere je štandardná formulárová zmluva. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy bola aj Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka, ktorú spotrebiteľ bol nútený podpísať. Súd v danom prípade sa nestotožnil s vyjadrením žalovaného, že žalobkyňa dohodu nemusela uzavrieť. Z predmetnej zmluvy žiadnym spôsobom nevyplýva možnosť žalobkyne uzavrieť zmluvu o úvere bez toho, aby uzatvorila aj dohodu o zrážkach zo mzdy. Súd ma preto za to, že žalobkyňa bola nútená predmetnú dohodu uzavrieť. V zmysle uvedenej dohody bol spotrebiteľ nútený kedykoľvek v platnosti zmluvy strieť vykonávanie zrážok zo

mzdy až do výšky stanovenej občianskym súdnym poriadkom v ustanoveniach o výkone rozhodnutia, až do úplného splatenia čerpaného úveru, vrátane príslušenstva (t.j. vrátane úrokov a zmluvnej pokuty). Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy je spotrebiteľ povinný kedykoľvek v platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly nárokov uplatnených veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany dodávateľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných zmluvných podmienok a tým spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

Zákonodarca na vyššie uvedené skutočnosti prihliadol a novelou zákona č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 01.5.2014 bol zavedený zákaz zabezpečenia uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, okrem prípadov, ak táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny.

Nakoniec súd prvého stupňa ešte uviedol, že zmluva o úvere neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a teda je potrebné poskytnutý úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Podľa dohody o zrážkach zo mzdy však je zamestnávateľ povinný vykonávať zrážky zo mzdy až do úplného splatenia nielen čerpaného úveru, ale aj príslušenstva (t.j. vrátane úrokov a zmluvnej pokuty). Uzatvorením takejto dohody teda došlo k obhádzaniu ustanovenia zákona o spotrebiteľských úverov a súdnej kontroly neprijateľných zmluvných podmienok.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvého stupňa vyhodnotil dohodu o zrážkach zo mzdy za neprijateľnú a tým za neplatnú v zmysle ust. § 53 ods. 1 a 5 OZ.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech priznal náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie práva. Žalobkyňa mala v konaní plný úspech, preto jej súd priznal náhradu trov konania. Priznaná náhrada trov konania vo výške 337,40 eura pozostáva z trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby po 61,87 eura, 1 úkonu právnej služby po 64,54 eura a 1 úkonu právnej služby po 30,94 eura z neurčitej hodnoty (prevzatie a prípravu právneho zastúpenia, žaloba, návrh na nariadenie predbežného opatrenia, zastupovanie pri pojednávaní na OS Prešov dňa 12.1.2015) + 3x rež. paušál po 8,04 eura, 1x po 8,39 eura + cestovné motorovým vozidlom Škoda Fábria, EČ: PO 914 BC dňa 12.1.2015 na trase Svidník - Prešov a späť vo výške 10,80 eura (účtuje 1/3) + náhrada za stratu času za 4 začaté polhodiny vo výške 18,64 eura (účtuje 1/3) + 20 % DPH / podľa § 9 ods.1, § 11 ods.1, § 13a ods.1 písm. a/ , c/ a d/, § 13a ods. 2 písm. a/, § 15 písm. a/, b/, § 16 ods.3, ods.4, § 17 ods.1, § 18 ods.3 vyhl. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Povinnosť zaplatiť náhradu trov konania advokátovi odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 149 ods.1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalovaný. Namietal, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, t.j. v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 221 ods.1 O.s.p., teda ust. § 205 ods.2 písm.a/ O.s.p., že konanie pred súdom prvého stupňa má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, § 205 ods.2 písm.b/ O.s.p., že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ust. § 205 ods.2 písm.d/ O.s.p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 205 ods.2 písm.f/ O.s.p. Podľa názoru žalovaného predmetnú právnu vec súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil. Samotná skutočnosť, že žalobca je spotrebiteľom nemôže automaticky mať za následok, že akákoľvek dohoda uzavretá v zmluve o spotrebiteľskom úvere zakladá nerovnovážne postavenie zmluvných strán a predstavuje neprijateľnú podmienku alebo je neplatná. Žalovaný namieta právne posúdenie veci v otázke vôle žalobcu k podpisu dohody o zrážkach zo mzdy ako zmluvnej podmienky. Súd prvého stupňa opomína skutočnosť, že to bol práve žalobca, ktorý žiadal žalovaného o uzavretie úverovej zmluvy ako to vyplýva z listinných dôkazov žalovaných v súdnom spise. Dohoda o zrážkach zo mzdy v úverovej zmluve medzi žalobcom a žalovaným má písomnú formu, obsahuje súhlas dlžníka s vykonaním zrážok zo mzdy, ako aj rozsah vykonávaných zrážok a zabezpečuje peňažnú pohľadávku, spĺňa tak všetky zákonom predpísané náležitosti. Z uvedeného vyplýva, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola medzi zmluvnými stranami riadne dohodnutá a obojstranne akceptovaná, ako aj skutočnosť, že predstavovala

slobodnú vôľu oboch zmluvných strán k uzavretiu tejto dohody. Rozsudok súdu prvého stupňa sa javí ako nezákonný, nakoľko dohoda o zrážkach zo mzdy je ako zabezpečovací inštitút súkromnoprávných vzťahov platným ustanovením. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa poukazuje na novelu zákona o ochrane spotrebiteľa účinnú ku dňu 01.05.2014, na ktorú prihladol a to na ustanovenie § 5a ods. 1, ktoré hovorí, že neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Na tomto mieste poukazuje žalovaný na skutočnosť, že aj ako uviedol súd prvého stupňa, táto novela je účinná podľa článku XIV., Najskôr od 01.05.2014 a úverová zmluva medzi účastníkmi konania bola uzavretá dňa 01.12.2008 a táto skutočnosť nie je sporná. Rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, nakoľko mal vychádzať z právneho stavu, respektíve právnych predpisov účinných v čase uzavretia úverovej zmluvy, t.j. zákona č. 258/2001 Z.z. Tento zákon neobmedzoval možnosť zabezpečiť pohľadávku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere dohodou o zrážkach zo mzdy. V súčasnosti je splnenie spotrebiteľského dlhu alebo zabezpečenie jeho splnenia obmedzené len nemožnosťou urobiť tak prostredníctvom zmenky alebo šenku alebo zabezpečovacím prevodom práva k nehnuteľnosti. Argumentom a contrario sa dá jednoznačne dospieť k záveru, že všetky ostatné zabezpečovacie inštitúty, ktoré pozná slovenský právny poriadok prípustné sú. Opačný výklad by bol protizákonný. Nie je možné stotožniť sa len s názorom súdu prvého stupňa, že výkon zrážok zo mzdy nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany veriteľa. Podľa ust. § 1 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 268/2006 Z.z. o rozsahu zrážok zo mzdy pri výkone rozhodnutia základná suma, ktorá sa nesmie zraziť povinnému z jeho mesačnej mzdy je 60 % zo životného minima na plnoletú fyzickú osobu platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky. Zároveň poukázal žalovaný aj na ust. § 68 a nasledujúcich Exekučného poriadku. Uvedeným spôsobom zákon poskytuje ochranu tretím osobám v postavení dlžníkov, t.j. aj spotrebiteľom, pričom táto ochrana dlžníkov aj spotrebiteľov je absolútne zákonom garantovaná. Inak povedané platiteľ mzdy nemôže vykonať zrážky zo mzdy vo väčšej miere než to pripúšťa zákon. Poskytnutý úver sa žalobca zaviazal splácať v 72 pravidelných mesačných splátkach splatných k 15.dňu v mesiaci, každú vo výške 3.131,- Sk (103,93 Eur) s tým, že prvá splátka je splatná k 15.dňu v mesiaci nasledujúcom po poskytnutí úveru, ročná úroková sadzba vo výške 13,89 %, RPMN vo výške 19,59 %, priemerná RPMN vo výške 17,5 %, celkové náklady 88.232,- Sk (2.928,77 Eur), poplatok za uzavretie zmluvy vo výške 2.800,- Sk (92,94 Eur), mesačný poplatok za správu úveru vo výške 50,- Sk (1,66 Eur).

Všetky uvedené údaje obsahuje úverová zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným zo dňa 01.12.2008. Z uvedeného je zrejmé, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď uviedol, že predmetná zmluva o úvere neobsahuje výšku, počet a termíny splátok, istiny úrokov a iných poplatkov. Odôvodnenie napadnutého rozsudku vôbec neobsahuje dôvody, pre ktoré súd nerozhodol o návrhu žalovaného na spojenie vecí, resp. nespojil dve skutkovo a právne úzko súvisiace veci, čo je v priamom rozpore so zásadou hospodárnosti konania, keď žalobca navrhol spojiť veci sp.zn. 7C/239/2014 a 20C/324/0014 na spoločné konanie. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 112 ods. 1 O.s.p. Nespojením vecí súdom prvého stupňa neprišlo iba k porušeniu zásady hospodárnosti, ale v prípade dvoch konaní sú náklady oboch účastníkov bez relevantného dôvodu zbytočne navýšené. Uvedeným postupom má žalovaný za to, že v konaní pred súdom prvého stupňa bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu. Preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že návrh žalobcu sa zamietá a priznal žalovanému náhradu trov konania, vrátane trov právneho zastúpenia a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Poukázala na ust. § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. aj dôvodovú správu k zákonu č. 102/2014 Z.z. Uviedla, že pre platné uzavretie dohody, ktorou dovoľí veriteľovi siahnúť prostredníctvom zamestnávateľa na mzdu musí byť platne uzavretá podľa § 551 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ak zákon považuje použitie dohody o zrážkach zo mzdy na zabezpečenie záväzku spotrebiteľa bez oboznámenia s jeho dôsledkami a možnosťou odmietnuť ju za neprípustné, splnenie záväzku na jej základe odporuje § 39 Občianskeho zákonníka, a preto je dohoda neplatná. Preto žalobkyňa navrhla rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej služby vo výške 64,54 Eur a 1 x režijný paušál 8,39 Eur plus DPH 20 % 14,59 Eur, spolu 86,98 Eur na účet jej právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, advokáta.

Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 18.05.2016 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav, na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávanej veci aj správne právne posúdil. Odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku je vyčerpávajúce a zrozumiteľné, zároveň toto odôvodnenie zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Odvolací súd konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

Nemožno prisvedčiť argumentom žalovaného, že súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil vychádzajúc z ustanovení Občianskeho zákonníka o neprijateľných podmienkach. Zmluva o úvere na základe ktorej poskytol žalovaný žalobkyni peňažný úver je spotrebiteľskou zmluvou, ktorá obsahuje aj dohodu o zrážkach zo mzdy ako neoddeliteľnú súčasť. Preto aj táto dohoda o zrážkach zo mzdy podlieha kontrole v rámci ochrany spotrebiteľa.

Podľa názoru odvolacieho súdu v tejto súvislosti správne súd prvého stupňa poukázal na systém ochrany spotrebiteľa zavedený smernicou Rady č. 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach, ktorý vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

I odvolací súd zhodne s názorom súdu prvého stupňa zastáva názor, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená účastníkmi v úverovej zmluve je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pretože spotrebiteľ je nútený kedykoľvek v čase platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly a teda ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka. Zmluva poskytuje žalovanému ako veriteľovi priamo právny priestor na poskytnutie majetku žalobkyne a to vrátane plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnenia v rozpore s kolíznymi ustanoveniami zákona. Dohoda o zrážkach zo mzdy je preto v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že výška zrážky zo mzdy je obmedzená inými zákonnými ustanoveniami, napríklad Exekučným zákonom. Tu nejde o výkon právoplatného rozhodnutia súdu, ale ide o inštitút dohody založený na neobjektívnom vyhodnotení výšky dlhu, teda subjektívnej predstavy veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Táto síce môže mať oporu v zmluve, ktorá nebola predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie na preskúmanie z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť.

Súd prvého stupňa správne rozhodol i o trovách konania, preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Neúspešný žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 86,98 Eur na účet jej právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, advokáta do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (§ 149 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.